

Locuinta Redactorului
si
Cancelaria Redactionii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

FEDERATIUNEA

Diurnau politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Preameratiune:
Pre trei lune . . . 3 d. v. a.
Pre siese lune . . . 6 " "
Pre anulu intregru . . . 12 " "
Pentru Roman'a :
pre a. intregru 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru Insetiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a timbrata pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Pest'a, ^{2. aug.} 21. iuliu 1870.

Unu articlu publicatu in Nr. 224, de la 28 iuliu, alu diuariului „Reform“, organu alu dlui minis'ru-presiedinte Audrássy, merita tota atentiu-neastru.

Dupa atâte atentate contra libertatii natiunei romane; dupa subjugarea autonomiei Transilvaniei; dupa aplicarea in iusta a legii magiarisatorie de instructiune publica; dupa diferitele legi si ordinatiuni arbitrare indreptate contra existintei nostre politice; dupa legea batu-jocurita cu numele de „egala indreptatire nationala“; in fine, dupa legea pentru organizarea municipiilor, carea garanteza pentru totu de-un'a supremat'ia elementului magiaru si a aristocratiei magiare in comune, in opide, in cetati, in comitate si districte, — dicemu, dupa tote aceste dispusetiuni asupritorie, cari dau aristocratiei magiare una pusetiune strategica neatacabile, pusetiune aperata prin legi, prin institutiuni, prin honvedi numerosi, prin arme si prin budgetu militariu : Dlu Audrássy, ministru-presiedinte, vine a ne marturisí in numerulu memoratu alu organului sc'u urmatoriile :

„Lupt'a nostra constitutiunale de trei-patru ani contine forte multe inuetiature. Cea ce s'a intemplat de atunci incoe pre teritoriulu coronei S. Stefanu, dovedesce mai lamuritu de catu ori-ce, ca Ungaria trebuie sa mai cuceresca una data pre Ungaria“ (Sic.)

Articulu acestiunatu continua :

„Tote miscamintele nationali, cari au respunsu la ecuitatea nostra cu insulte, la concessiunile nostre cu pretensiuni noue, cu pronunciamente, in Blasiu, in Neoplanda, etc., dovedescu, ca guvernulu imperiului magiaru nu are da face nece decatu cu supusii regelui magiaru. Tote aceste sunt pregatiri la unu scopu, pentru a carui-a realizare nu scimu daca a sositu tempulu, inse daca n'a sositu inca, cu atatu mai bine : ca-ci numai unulu existe, care n'are nece decatu interesulu da ascepta acestu tempu, acestia suntemu noi, acei cetatiani ai imperiului magiaru, cari nu avemu nicairi locu „afara de acesa patria.“

Organulu Dlui Audrássy intregesce apoi cele d'ise pana aci asié :

„Acesta o sentiesce fia-cine, care se considera de magiaru bunu nu numai cu cuvintulu, ci in care este viu consiinti'a statului magiaru si care nutresce totodata aspiratiunile sanctose ale acestui statu. Acestia — intelege : pre pronunciamentisti, pre natiunalitati, etc. — sciu, ca pacea are unu pretiu precariu pana atunci, pana candu firele mregei intinse afara de imperiu voru si taiate in doue. Ei sciu, ca inertia nostra este favorabile elementelor, cari si-dau osteneala a pregati calile mentionate, si daca voru crede una data, ca a sositu tempulu actiunii, daca voru fi gat'a una data cu tote cate sunt necesarie pentru realizarea scopurilor lor, apoi va trebui sa riscamu tote, ba chiaru si de doue ori mai multu decatu cea ce ametiesce asta-di pre neutralii neconditionati. Dupa convingerea nostra, acest'a este bas'a opiniei publice magiare; pre acest'a se baseza tote cate amu scrisu pana aci.“

Aceste cuvinte cari, nu ne indoimu, exprima bine cugetulu Dlui Audrássy, sunt forte instructive pentru noi, ca-ci opiniunea publica magiara recunosce, dupa „Reform“, organulu Dlui Audrássy, doue lucruri : mai antatu, ca in periulu magiaru nu existe si ca, prin urmare, magiarii trebuie sa-lu cuceresca inca una data; apoi ca, parasindu neutralitatea neconditionata, natiunea magiara sa se foloscesca de impregiurarile favorabili de asta-di si sa nimicesca planurile pronunciamentistilor romani, etc., cari nu se considera de supusi ai regelui magiaru; asié este, organulu Dlui Audrássy recunosce nihilitatea natiunei magiare, nihilitatea imperiului, statului magiaru, si apoi face gura mare, provocandu pre natiunea magiara ca, intre impregiurarile favora-

bili de facia, sa creceze, pentru Ddieu! unu statu magiaru, sa parasesca neutralitatea neconditionata si, prin urmare, sa apuce armele in mana pentru a cuceri inca una data Ungaria!

Cum ? Domniloru de la „Reform“, daca n'ati scintu face una Ungaria, in 1848—9, candu ati avutu 200,000 de honvedi bine inarmati, era noi nimica; daca, de la inceputulu anului 1867 pana asta-di, — avendu constitutiunea vostra, diet'a vostra, legile vostre, comisariulu vostru regescu in Transilvania, imbucurandu-ve de cea mai perfecta pace, ba posedandu chiaru si aliantia puternica a sasului Beust. — n'ati scintu face inca una Ungaria mare si tare, ci recunosceti cu cuvinte esprese, ca Ungaria nu existe; daca pre langa tote mediu locele cu cari ati cercatu a intari, a propaga si a sustiene elementulu vostru, marturisiti asta-di, ca Ungaria trebuie cucerita inca una data; apoi, spuneti-ne, ca cum mai voiti voi a forma, a recuceri si a intemeia Ungaria adeverata, carea sa corosponda idealulu vostru, si care este acestu idealu ? Au nu d'iceti si nu ati d'isu voi pururea, prin tote legile vostre, ca uniunea Transilvaniei cu Ungaria este legale, este fapta implenita; ca in Ungaria existe numai natiunea vostra; ca Ungaria este feroita, este mare, prospereza si infloresce ? Au nu s'au facutu tote dupa placulu vostru ? Cum de ve trediti voi insive si ne spuneti, ca Ungaria nu existe, ca Ungaria trebuie inca una data cucerita ?

Forte bine vorbiti asta-di, domniloru de la „Reform“; Ungaria n'a existatu, nu existe si nu va exista nici una data, asié precum o voiti voi; idealulu vostru este una illusiune si una fantasmagoria fara de vro basa reale. Pecatu, ca n'ati prevediutu mai de curendu vanitatea ostenelelor vostre; pecatu, ca ati fusiunatu in zedaru Transilvania cu Ungaria; pecatu, ca ati perdutu tempulu celu scumpu fara de nici unu cascigu realu; ca-ci voi insi-ve vedeti si recunosceti, ca Ungaria trebuie inca una data cucerita. Reu veti face, daca veti mai ambla si in viitoriu dupa visuri desierte, ca-ci nu veti cuceri nici una data Ungaria dupa malucirile vostre. Voi, cari aveti puterea in mana si o ati intrebuintiatu si pana acuma pentru planurile vostre desierte, nu suspitiunati nece pre pronunciamentisti romani, nece pre alii; acesti pronunciamentisti v'au spusu v'oe numai adeverulu; ei v'au d'isu, ca uniunea Transilvaniei cu Ungaria este desierta, ca-ci romanii n'au fistu ascultati; insi-ve poteti fi convinsi, ca Ungaria numai atunci va fi cucerita, candu o voru cuceri egalitatea, libertatea si fratietatea tuturor natiunilor asuprite, cari se afla pre acestu pamentu; trecutulu vostru, daca l'ati studiatu bine, ve va spune, ca nu veti pota cuceri nece una data una Ungaria, carea fuge pururea de voi.

Ce ? noi amu respunsu cu insulte la ecuitatea vostra ? Si care este ore acesta ecuitate ? Este fusiunea fortiata a Transilvaniei cu Ungaria, fara scirea, f. r. a convoirea Romanilor, ba chiaru contra protestelor lor repetite ? Este ore legea de natiunalitate, prin carea ati negatu existintia natiunei romane, si prin carea voiti a introduce limb'a magiara pana chiaru la vetrele nostre ? Acest'a este ecuitatea vostra ? Aceste sunt concessiunile vostre, la cari noi amu respunsu cu pretensiuni noue ? Insulte sunt aceste, domniloru de la „Reform“, si nu ecuitate, nece concessiuni, pre cari le respingemu, precum merita.

Cetimu in „Romanulu“ de la 11 (23) iuliu urmatoriile linee imbucuratorie pentru fia-care romanu, care este mandru ca Franc'a privesce la noi cu iubire si simpatie fratiesci :

In urm'a manifestarii opiniei publice a capitalei si chiaru a intregi tiere, prin reprezentatii ei d'in Camera, manifestari cari afirmau simpatiele Romanilor pentru Franc'a in gravele evenimente ce se desfasiura asta-di in Europa, coloni'a franceza d'in capitala a espresu gratitudinea sa prin urmatori'a adresa :

Bucuresoi, 7 iuliu.

„L. Mallefle, omu de litere francesu, in numele mai multoru compatrioti ai soi, stabiliti in Romania, id liber-

tatea da adresa cu respectu domniloru membri ai Camerei deputatiloru spresiunea adencei sale gratitudine in privinta votului omisu, Sambeta, in unanimitate, cu oca-siunea luptei solemne care are a iasangerá tiermuriu Rinului.

La Bucuresci a resonatu celu d'antatu strigatu de simpatia pentru noi, si elu va face sa tresara anima, totu-d'aun'a juua, a betranei Francie.

Una manifestare ca ace'a a vointiei publice, esprese in urm'a interpelarii d-lui N. Blaremborg, este in adeveru cea mai nobile d'in incuragiarile ce a pututu sa primesca, mergundu la lupta, natiunea pre care Shakspeare o numia Soldatulu lui Dumnedicu si care, de mai putieniu d'unu seclu — afara de partea ce a luptu de renascerea uniu poporu consangenu, a carei gloria stralucita odinora se eclipsase momentaneu — a eliberatu si a salvatu Statele-Unite de jugulu Engliterei, pre Belgia de acelu alu Olandiei, pre Italia d'alu Austriei, pre Grecia d'alu Turciei si pre Turcia d'alu Rusiei. . . .

De ace'a, tare prin sprjinulu morale, pre care ea lu accepta de la toti — si pre carea Romania este cea d'antatu a i-lu dá — Franc'a accepta fara tema si fara presumptiune, ca Dumnedicu batalieloru sa decida intre cele doue natiuni, cari cingu asta-di spada pre care o voru trage mane, si ca man'a lui se deseme — adrobindu seu pre Prusia scu pre Franc'a — pre ace'a d'in doue, care are celu mai bunu dreptu a luá dreptu devisa

„Parcere subjectis et debellare superbos.“

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedint'a de la 29 iuliu.

Presiedinte : Paulu Somsich. Notariu : Petru Mihályi. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii : b. Ios. Eötvös, Car. Kerkápolyi si Ios. Szlávy.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei trecute, presiedintele anuncia resultatulu alegerei unei comisuni pentru statorirea emblemei unguresci; s'au alesu : Emer. Henszlmann, Mich. Horváth, Hyazinth Rónay, Car. P. Szathmáry si Franc. Pulszky.

Paulu Király relateza, d'in partea comis. centrale, in privinta proiectului de lege despre conchiamarea recuteloru, asentate pentru an. 1870.

Iul. Kautz relateza, ca comis. financiaria a adoptatu proiectulu de lege relativu la creditulu suplementariu de 5 milione alu ministrului pentru aperarea tierei.

Presiedintele invita camer'a a se constitui in sectiuni, pentru ca sa discute raportulu comisuni financiaria; daca sectiunile si-voru termina lucrările pana la 12 ore, atunci se va intruni numai de catu comis. centrale, si la 1 ora camer'a va tiené una siedintia, pentru ca sa delibereze raportulu comis. centrali. Se decide. — Siedintia se inchiaia la 10 1/4 ore a. m.

Siedintia postmeridiana se deschide la 1 ora. Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei de demanetia, Ladislau Tisza a interpeleza pre ministrulu comerciului, daca are cunosciintia, ca telegramele abid sosescu in 40-50 ore de la Pest'a la Clusiu, prin urmare mai tardu de catu epistolele, si asié ele nu si-potu ajunge scopulu, si daca au facutu dispusetiuni pentru curmarea acestui reu ? — Se va comunica ministrului respectivu.

Ladis. Szógyenyi relateza, ca comisuni centrale a adoptatu proiectulu de lege despre creditulu suplementariu alu ministrului pentru aperarea tierei.

Paulu Szontágh (d'in Iaurinu) relateza, ca comis. centrale a adoptatu proiectulu de lege despre creditulu suplementariu alu ministrului culteloru. — Ambe raporturile se voru tipari si pune in dezbaterarea camerei in siedintia de mane. (30. iul.)

Siedintia se inchiaia la 1 1/4 ora d. m.

Siedintia de la 30 iuliu.

Presiedinte : Paulu Somsich. Notariu : Petru Mihályi. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii : c. Iul. Audrássy, Stef. Gorove, Ios. Szlávy, Car. Kerkápolyi si Col. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesului verbalu alu siedintiei trecute, si dupa presintarea mai multoru petitiuni, cari se tramitu comis. petitiunarie,

Virgili Szilágyi relateza d'in partea comisiunii centrale in privinta modificatiunilor facute de magnati la proiectulu de lege despre abrogarea pedepsei corporali; comis. respinge modificatiunile camerei magnatiloru. — Raportulu sa va tipari si pune la ordenea dilei.

Se pune in desbaterea camerei proiectulu de lege despre conchiamarea recruteloru asentate pentru an. 1870.

Dupa una discutie mai lunga, la carea participa: c. Bela Keglévich, Fran. Deák, c. lul. Andrásy, Em. Ivánka, Colom. Tisza, Franc. Pulszky si Greg. Tury pentru, era Danilu Irányi, Ladis Gonda si Ales. Csiky contra, camera adopta proiectulu, votandu contra lui 14 deputati d'in stanga estrema.

Urméza la ordenea dilei proiectulu de lege despre creditulu suplementariu de 5 milioane alu ministrului pentru aperarea tieroi. Se adopta in generalu si specialu; stanga estrema a votatu contra lui.

Se pune in desbaterea camerei proiectulu de lege, relativu la creditulu suplementariu alu ministrului culteloru. — Se adopta pe bas'a raportului mai nou alu comis. financiarie Sum'a totale a creditului acordatu face 740.063 fl

lul. Kautz relateza d'in partea comis. intrunite, financiarie si pentru cãile ferate, in privinta schimbãrii trasei cãlii ferate transilvaniane. — Raportulu se va tipari si tramite la sectiini.

Ministrulu financeloru, Carolu Kerkápolyi, respunde la interpelatiunile deputatiloru Horn si Simonyi, facute in privinta conduitei baneci nationale d'in Viena' faacia de Ungaria, spunendu, cà banca' nationala nu a refuzatu dotarea obligatiuniloru ung. de creditu, ci si-a rezervatu numai dreptulu d'a aduce mai tardiu decisiuni in acêsta privinta. Dupa-acea, oratorele declara, cà guvernulu a facutu pasii necesarii in privinta imbunetãrii situatiunei comerciale, si rezultatulu acestoru-a este, cà nu mai pote fi vorba despre una restrictiune a dotatiunei filialeloru ung. — Interpelantii sunt multumiti cu respunsulu ministrului.

Siedinti'a se inchiaia la 12^{1/2} ore m.

Siedinti'a de la 31 iuliu.

Presedinte: Paulu Somsich. Notariu: Petru Mihályi. Pre bancele ministeriale: Colom. Bedekovics.

Dupa ceremonialulu indatenatu, se cetescu a trei-ara si primescu definitivu proiectele de legi despre conchiamarea recruteloru asentate pentru an. 1870, si despre creditele suplementari ale ministriloru pentru aperarea tieroi si culteloru. — Se tramite camerei magnatiloru. — Siedinti'a de demanetia se inchiaia la 12^{1/2} ore. — La 1^{1/2} ora se deschide siedinti'a postmeridiana; se autentica procesulu verbalu alu siedintei ante meridiene si se tramite camerei magnatiloru d'impreuna cu proiectele adoptate.

Bar. Iuliu Nyáry presinta nunciulu camerei magnatiloru, conformu carui-a magnatii au adoptatu, fara modificatiune, proiectulu de lege despre organizatiunea municipieloru, indreptandu numai unele citate false de paragrafi. — Se va aterne Majest. Sale spre sanctiunare.

Ladis. Berzenczey relateza, cà comisiunea centrale a doptatu proiectulu de lege despre modificarea trasei cãlii ferate transilvaniane. — Raportulu se va tipari si pune la ordenea dilei.

Siedinti'a se inchiaia la 1^{3/4} ora d. m.

Dorimu ca tote comitetele cercuali ale Asociatiunei transilvane pentru cultura si literatur'a poporului romanu sè nu treca cu vederea urmatoriu esem'lu recomandabilu:

Nr. 7. 1870.

XII.

Cãtra intrég'a inteligentia romana d'in comitatulu Solnocului-interiore!

In convingere, cà o natiune numai prin cultura pote ajunge la rondulu, culmea misiunii sale, fruntasii dulcei nostre natiuni romane de ambele confesiuni, in anulu 1860, au fundatu „ASOCIATIUNEA TRANSILVANA“ pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acêsta Asociatiune s'a nesuitu prin adunarile anuali, in deosebite tienuturi, prin scrieri periodice si colectanti, a apropiat frati de unu sange càtra lumina, a descetpã si spriginã nesuint'a spre inaintare, spre cultur'a morala si spirituala.

Poterile singuratece ale membriloru si colectantiloru s'au doveditu slabe, si putiene facia cu grandiositatea scopului prefiptu.

Asid, adunarea generala d'in anulu trecut in Siomcut'a-Mare, radmandu-se pre vertutea si poterea vitala a bravului poporu romanu, a decisu crearea a XXII comitete cercuale, si agenture in fia-care comuna, locuita de romanu, ca sè deè ocaziune poporului intregu, a conluerã spre radicarea binelui comunu.

Unu atare comitetu, numitu alu XII-lea pentru intregu comitatulu Solnocului-interiore, s'a infiintiatu si

constituitu si aici in Desiu la 4 iuliu a. c. d'in urmatorii membri:

Ioane Colceriu, protopopu, ca directoriu; Gabriele Manu, jude primariu in pensiune; Michailu Bohetieliu, inspectoriu scolariu; Georgiu Laslo, presedinte la trib. urb., ca casariu; Andreiu Franculu, asesoru la sedr. comitatense; Macabeu Mezoï, asesoru la trib. urb., ca controloru si Petru Muresianu, cancelistu si not. on., ca secretariu.

Acestu comitetu, in siedinti'a sa prima, tienuta in dia' de asta di, a otaritu in intielesulu statuteloru si regulamentulu acudate:

Ca, dupa-çe adunarea generala a X a Asociatiunei in scurtu are sè se tienã la 8 Augustu a. c. s. n. in Nascudu, — spre a poté corespunde sublimei misiuni, si a aretã rezultatele conluerari fratiesci prin contribuiuri d'in acestu comitetu, — sè infiintiedie in tote satele câte o agentura constatatoria d'ia câte 4 membri, amesuratu regulamentulu.

Prea Stimatu Dta, ca cunoscutu natiunalistu, esti rogatu dara amicabilmente, sè te faci membru ordinariu si, ca atare, sè-ti tieni de detorintia nationala a conluerã:

I. la immultirea membriloru fundatori, ordinari sèu baremu ajutatori ai Asociatiunei d'intre inteligentia d'in locu, si pre cei ce voru solvi tacele dupa statute, câte 200 fl., ca membru fundatoriu, sèu 100 fl. odata pentru totu-de-unã, ca membru ordinariu, sèu pre totu anulu câte 5 fl., ca membru ordinariu, ori 1 fl. v. a. pro anu, ca membru ajutatoriu, sèi areti nominalmente, pre langa alaturarea taceleloru, acestui comitetu cercuale, pentru esoperarea diplomeloru respective, —

II. a tiené càtu mai curendu o adunare comunala in care, esplicandu ponderositatea vitala si marimea scopului, sè se cetesca statutele si regulamentulu Asociatiunii, si sè se indemne bunulu nostru poporu la contribuiuri de orice natura si anume a se face membri baremu ajutatori, platindu câte 1 fl. pre anu, —

III. facundu te Prea Stim. Dta membru, a solvi sum'a annuala de 5 fl. acestui comitetu, si castigandu 3 insi — inteligentia càtu se vá poté — ca membri ordinari ori ajutatori, pre acesti-a indatu a-i aretã acestui comitetu spre a-i provede cu documentele respective, si a constitui agentur'a comunala.

Aceptandu dela cunoscutulu zelu natiunale a Prea stimatu Dtale spriginirea morala si materiala a acestui unicu paladiu natiunale, — despre celea intemplete se acèpta in tempu de 2 septemane relatiune informatoria.

D'in Siedinti'a I. a comitetului cercuale d'in departimentulu XII., tienuta in Desiu, la 17 Iuliu s. n. 1870.

Ioane Colceriu,
directore.
Petru Muresianu,
actuariu.

Oradea-Mare, 20 Iuliu 1870.

Radicarea crucei si a globului pre turnulu basericej gr. cat. de Oradea-Mare s'a intemplat cu mare solemnitate in 14. iul. inainte de media-di. Crucea si globulu s'au scoosu inaintea basericej si s'au santitu sub pontificarea parintelui episcopu Pap-Szilágyi cu assistentia mai multoru canonici si preuti. Nasiã crucei a fostu Paulin'a Romanu, era nunele au fostu Veturia Romanu, Amalia si Anna Sabo si Cecilia Onaga, cari sub actulu ceremoniei au statu langa cruce, tienendu capetele frumuseloru cordelle natiunali, cu cari era infrumsetiata crucea; infrumsetiarea s'a facutu cu ghirlande de flori si cu cordelle de tote colorile, anume austriacu, alu tieroi, alu casei domitorie si bavarese.*) Cu capetulu ceremoniei s'au facutu rogatiuni pentru regele, regina si principelu de corona, s'a cantatu innulu poporalu, er' music'a militare l'au esecutatu, — militia a respunsu cu descarature de salve. Dupa finirea ceremoniei s'au subscrisu de demnitari si mai multi presentu unu documentu scrisu in limb'a latina relativu la radicarea turnului dearsu in 1836; — acestu documentu s'a pusu intr'unu tubu de sticla, s'a sigilat la ambele capete, s'a asiediatu intr'altu tubu de plumbu, carele apoi s'a inchisu ermetice, totu asemenea s'au inchisu mai multe bucãti de auru, argintu si arama, intre cari si doue monete de arama d'in Romania (10 si 5 bani), aceste apoi s'au pusu in globu pentru memoria. In cist'a cu monetele s'a inchisu si urmatori'a scrisore romana: „Aceste-a le-am scrisu pentru istoria literaturiei limbei romane, ca in posteritate sè vedea stranepotii cum scriamu noi, pre tempurile aceste, limb'a natiunii, pentru carea strabanii s'au luptatu mai multu decâtu pentru vietia si libertate! Asid sè faceti si voi intru suvenirealu Oradea-Mare, 14 iuliu, annulu Domnului 1870. Ios. Romanu m. p. advocatu.“ Colonnellulu regimentulu Jablonszky, resiedietoriu aici, a subscrisu documentulu in numele Imperatului, fiindu spre acest'a anume impoteritu. Dlu Popfiu a tienutu cuventãri in limb'a romana si magiara despre insemnetatea crucei. Dupa-çe s'au pusu glo-

*) Noi credemu, cà erau destulu colorile nostre natiunali sèu asteptãmu celu putinu ca sè nu fia uitate nece aceste intre atãtea si atãtea colorii straine, bavarese, austriace, etc. Inse sè tacemu. Red.

bulu si crucea la loculu loru, unu bardasiu lucratoriu la turnu s'a suitu pre machina ce era mai pre susu de cruce si de acolo a toastatu pentru Pontificiele, Regele si casa domitoria, pentru episcopulu, ministeriu, metropolitu, capitulu, primariu orasilui, dieces'a intrega, etc., cu totulu 12 toaste, er' pocalele le a aruncatu in adencimea, ce se deschidea sub densulu. Tota piat'ia cea mica si stradele vecine erau pline de spectatori, cari se mirau de istefimea maestrului.

Trebue sè insemnu, cà atãtu globulu, càtu si crucea, inainte de a fi trase in susu, s'au invelitu cu panura, ca sè nu se strice ore-cum auritur'a prin frecarea càtra parietii si lemnele turnului; fiindu ambele aredicate, s'a luat de pre ele panur'a si atunci au inceput a luci in tota splendorea loru, era cordellele a fluturã in inaltime, dand du privoriloru unu aspectu frumosu si maretiu. — De atunci incoce se lucra in continuu, si acuma incepu a se pune cele 4 turnurele, cari voru stã de-asupr'a. De-si spe-sele s'au preliminaru la 18,000 fl., totu-si acele se voru urcã la 25.000 fl.; de aci se pote vedé, cà acestu turnu va fi una frumsetia rara. Episcopulu a asemnatu si pentru aperatoriulu de fulgeru 600 fl., si asid turnulu este asecuratu si de pagubirea ce ar' poté veni d'in asta parte.

Ocula tu.

Beiusiu, 26. iul. 1870.

In 24. iuliu, dupa finirea esameneloru, s'a tienutu si prob'a indatinata d'in gimnastica, intre concursulu publiculu fara deschilinire de classe. Resultatulu acestei probe a fostu forte indestulitoriu, ce este a se multumã fatigieloru neremunerate a le Reverendisimulu Domnu directoru gimnasiale carele, de la inceputulu exercerei acestui obiectu in gimnasiu, pre langa ajutoriulu unui teneru desteru, n'a pregetatu a se supune osteneleloru impreunate cu conducerea astoru-felu de esercitie. Dupa proba, publiculu adunatu a arangiatu si vr'o câte-va jocuri cari, numai irumpendu noptea cu o recela neindatinata, au incetatu, lasandu suveniru dulci la toti participantii.

Unu Beiusianu.

Consemnarea

venitului concertului, tienutu in 17. Maiu 1870 in Oradea-Mare, in favorea institutului de fete, ce se va infiintã in Oradea-Mare.

A) Au solvit preste pretiu la cassa urmatorii Dni: Petru Szabó proprietariu in Oradea-Mare 2 bilete 100 fl.; Emanuilu Cretiu preutu in Székelytelek 1 bil. 3 fl.; Ioanu Veres asesoru in Oradea-Mare 1 bil. 3 fl.; Demetriu Kis preutu in K. Tarján 1 bil. 5 fl.; Dn'a Ann'a Diamandy n. Zsiga in Oradea-Mare 2 bil. 5 fl.; Ioanu Muresianu d'in Gherla 1 bil. 2 fl.; Ladislau Popu protop. in Santãu 1 bil. 5 fl.; Georgiu Filipu asesoru in Érkãvas 1 bil. 5 fl.; Iustinu Popfiu vice rectoru seminariale in Oradea-Mare 1 bil. 2 fl.; Antoniu Milianu preutu in Selyi 1 bil. 2 fl.; Dn'a de Szász d'in Oradea-Mare 1 bil. 4 fl.; Iosifu Nistoru protop. in Oradea-Mare 1 bil. 5 fl.; Demetriu Brindusiu adv. in Tinc'a 1 bil. 4 fl.; I. Farkas curat. bes. in Oradea Mare 1 bil. 4 fl.; Iosifu Erdélyi adv. in Oradea-Mare 1 bil. 2 fl. Ioanu Gozmanu vice-comite in Oradea-Mare 1 bil. 4 fl.; Carolu Beresinszky apotec. in Oradea-Mare 1 bil. 5 fl.; Ludovicu Márkus adv. in Oradea-Mare 1 bil. 5 fl.; Iosifu Popu adv. dominalu in Beiusiu 1 bil. 5 fl.; Arseniu Csernovits prop. 1 bil. 5 fl.; Ludovicu Fényes 1 bil. 5 fl.; Ioanu Tiforu preutu in Girisiu 1 bil. 4 fl.; sum'a — 184 fl.

B) Pretiulu ordinariu incursu de la mai multi Domni, totu la cassa, face 89 fl.; la olalta — 273 fl. v. a.

C) Prin bilete impartite pre la colectanti a incursu de la urmatorii Domni:

Vasilu Cibenszky not. in Brate'a pentru 10 bilete — 10 fl.

Dn'a Ann'a Muresianu n. Siarcadi pentru 12 bilete de la urmatorii Domni: Vas Szervãnczky 1 bil. 1 fl.; Teodoru Popu 1 bil. 1 fl.; N. Abrudanu 1 fl.; Gavrilu Popescu 1 fl.; N. Deutsch 1 fl.; Iosifu Antonescu 1 fl.; Gr. Stefanu 1 fl.; Iuliu Kis 1 fl.; Georgiu Supuranu 1 fl.; Sandru Popu 1 fl.; S. Venter 1 fl.; Ioanu Marozsãn preutu in Vadu 3 fl.; sum'a — 14 fl.

Andreiu Cord'a negut. in Oradea-Mare pentru 12 bil. — 13 fl.; d'in care suma, can. r. c. N. Treleczyk a solvit pentru 1 bil. 2 fl.

Ioanu Popu profes. in Bai'a-Mare, pentru 4 bil. 6 fl.; si anume de la urmatorii Dni: I. Szabó protop. in Bai'a-Mare 1 bil. 2 fl.; N. Lucaciu doc. 1 fl.; Ioanu Popu profes. 1 fl.; societatea teneriloru romani 2 fl.

Nicolau Marcusiu capelanu in Oradea-Mare 11 fl.; d'in cari dlu Ales. Stoia a solvit pentru 1 bil. 5 fl.

Vasilu Popu vice-notariu cottense in Satu-Mare pentru 12 bilete 12 fl.; Lazaru Huza not. cons. in Gherla pentru 5 bilete 5 fl.; Dn'a de Beznák Bela in Oradea-Mare 3 bil. 5 fl.; Iosifu Bozontay profes. in Chisinau 3 bil. 3 fl.

N. Diamandy negut. in Oradea-Mare pentru 19 bil. 32 fl.; si anume de la Dnii: Iosifu Molnaru apotec. in Oradea-Mare 1 bil. 4 fl., N. Diamandy negut. 1 bil. 3 fl.

Ioanu Fassie protop. gr. orient. in Oradea-Mare 1 bil. 2 fl.

Alesiu Olariu d'in Pest'a ca colect. 24 fl.

Vasilie Petri profes. in Naseudu de la Dni: Ales. Bohatiu 2 fl.; Leontinu Lucchi 1 fl.; Dr. Stefanu Papu 1 fl.; I. Lazaru 1 fl.; Arionu Marcusiu 1 fl.; Vasilie Petri 1 fl.; cu totul: 7 fl.

Georgiu Fejér pract. de adv. in Aradu pentru 5 bilete 5 fl.; Dn'a de Lakatos Károly in Oradea-Mare 5 bil. 5 fl.; Samnili Pallády magistru postală in Borodu 8 bil. 17 fl.

Ales. Erdősiu prot. in Tier'a-Oasiului de la dn'a sa 1 fl., de la dnii: Beniaminu Iacintu egumenu 1 fl.; Iacobu Popu preutu in Turu 1 fl.; Petru Dobossy preutu in Vam'a 1 fl.; Elia Stetiu propr. in Vam'a 1 fl.; si Vas. Sionleanu doc. 1 fl.; cu totul 6 fl.

Paulu Fassie jur. cottensu pentru 2 bilete 2 fl.; Nicolau Ardeleanu not. in Buteni pentru 2 bil. 2 fl.; prin d'nsulu au mai incursu 5 fl. de la urmatorii dni: Andreiu Tipeiu 1 fl. I. Novacu 1 fl., I. Ighianu 1 fl.

Emericu Zomborly neg. in Oradea-Mare pentru 5 bilete 5 fl.; Dn'a Luis'a Murgu n. Balcu in Oradea-Mare 9 bilete 9 fl.; Petru Erdélyi advoc. in Oradea-Mare 1 bil. 5 fl.

Prin Dn'a Victor'ia Vulcanu n. Irinyi d'in Let'a-Mare au contribuitu urmatorii Dni: Antoniu Dereczky 1 fl.; I. Popoviciu 2 fl.; Dan. Mosolygó 2 fl.; Nicolau Vulcanu protop. 3 fl. 20 cr.; Ioanu Muresianu 1 fl.; Ioanu Selagianu 50 cr.; Teodoru Nica 30 cr.; cu totul 10 fl.; sum'a totale = 211 fl. v. a.

D) Prin Dn'a Paulin'a Romanu, colectanta in Oradea-Mare, au contribuitu urmatorii Domne si Dni: Radu Popea preutu in Sacelu 1 bil. 10 fl.; Dn'a Cecil'ia Dálay preutesa ved. 1 bil. 6 fl.; Georgiu Drimbe preutu in Sacelu 1 bil. 2 fl.; Iosifu Romanu adv. in Oradea-Mare 1 bil. 10 fl.; Grigoriu Popudanu preutu in S. Andreiu 1 bil. 2 fl.; Dn'a Alesandres'a Veber d'in Let'a-Mare 1 bil. 3 fl.; N. Steiner d'in Let'a-Mare 1 bil. 3 fl.; Georgiu Marchisiu preutu in Homorodu 1 bil. 5 fl.; Ignatiu Ladás not. in Lunca 1 bil. 3 fl.; N. Leöffler d'in Vasadu 1 bil. 3 fl.; Nicolau Zigre pract. de adv. in Oradea-Mare 1 bil. 2 fl.; Vas. Piscoreanu preutu in Mociaru 1 bil. 7 fl.; Dn'a Iulian'a Kóltő n. Milianu 1 bil. 5 fl.; Dn'a Iulian'a Papu ved. Vidray 1 bil. 2 fl.; Ioanu Nistoru not. in Tri'a 1 bil. 1 fl.; Antoniu Grazli neg. in Oradea-Mare 1 bil. 1 fl.; Franciscu Beliczay ases. in Oradea-Mare 1 bil. 1 fl.; Simeonu Ioo doc. in Oradea-Mare 1 bil. 1 fl.; Georgiu Darabantu in Feketető 1 bil. 1 fl.; cu totul 69 fl. v. a. Totu la Dn'a Paulin'a Romanu au mai incursu de la mai multi dni, cari au participatu in ser'a concertului, protop. ordinariu: 20 fl.; ambe sumele — 98 fl. v. a.

E) Mai tardiu inca au incursu de la Dlu Vas. Damsia preutu si ases. cons. in Rabagani, ca colectante, de la dnii: Vas. Damsia 2 fl.; Elia Moga preutu 1 fl.; Flore Moga n. Damsia 1 fl.; Ecatarin'a Popu 1 fl.; cu totul 5 fl.

Recapitulatiune: sub A) 184 fl.; sub B) 89 fl.; sub C) 211 fl.; sub D) 98 fl.; sub E) 5 fl.; sum'a totale 587 fl. v. a.

Erogatiuni: 285 fl. 91 cr., cari subtraguandu-se d'in venitulu de 587 fl.; resulta venitulu curatu: 301 fl. 9 cr.

Documintele erogațiilor se voru dá la censurare cu ocaziunea computului generale. Oradea-Mare, 26. Iuliu 1870.

Paulina Romanu, m. p.

VARIETATI.

*(Necrologu.) Mari'a Magdalen'a Marienescu, nascuta Horvatu, dupa unu morbu greu de 5 lune si 8 zile, a reposatu in 22 iuliu a. c., la 1 ora demaneti'a, lasandu in doliu aduncu pre sociulu seu Georgiu M. Marienescu, preutu gr. cat. si profesorulu la gimnasiulu romanu d'in Beiusiu, precum si pre dulcii sei parinti: Demetriu Horvatu cu soci'a Catarin'a, cetatiani in Beiusiu, pre fratii Ludovicu si Georgiu, advocatu in Vaaskoh, sororile Aloisi'a si Ann'a, precum si pre toti consaagenii si canoscoti. Immortalizarea sa tienti in onorea cuiuistiunii in 24 Iuliu. Reposat'a se despartu, in florea vietiei sale, de lumea acesta trecatori'a, in etate d'abié 25 ani si 5 lune, dupa convietuirea conjugale de 8 ani, in care tempo scurtu fu demna consorta veduvitelui profesoru, cu carele d'impreuna a avutu se deplanga mortea mai multu surcele, si inca in ver'a acesta a duoru fetitie. Fia-i tierin'a usiora si memori'a binecumentata. Era intristatului barbatu tramitia-i Domnedieu spiretulu mangaioriu, ca se-i aline dororile si se lu intarésca a portá cu resemnatiune, prelanga sarcin'a cea grea si nemultiamatori'a a profesoriei, si ce'a a veduvei.

(Hor'i'a si Iosifu II.) In unulu d'in opurile scrietoriei germane L. Mühlbach, despre domnierea Mariei-Theresia si a lui Iosifu II., aflamu descria urmatori'a scena ce ordinaro sa petrecutu in una anti-camera a palatului imperialu d'in Vien'a intre imperatulu Iosifu si Hor'i'a: „Celu d'in urma, care voiá se predée imperatului Iosifu una suplica, erá unu betranu in costumu tieranescu; unu betranu cu nise spate late si de una natura gigantică, pre carea nice etatea, nice grigile n'au

potutu-o incovaiá si pre a carui frunte si facia, arse de sare si batute de venturi, nu se vedeau inca critele acele cari, de cominu, atesta multimea aniloru. Imperatulu luprivu cu placere si i duse: De unde vini mosiule? — D'in Transilvani'a, Dle imperate, — duse elu, am caletoritu optu dile, dí si nopte, am dormitu pre campu sub ceriulu liberu, fara altu capatáiu decátu braciulu meu, si demaneti'a beutur'a mea a fostu apa d'in isvoru — Si ce trebuinti'a asié de mare te-a adusu la mine? — intrebá imperatulu. — Am venitú se predau Dlu imperatulu petitiunea acesta si m'am joratu inaintea lui Ddieu si a tieraniloru, cá nu voiú odihni pána ce voiú predá-o in manele Dlu imperatulu, ca se se ingrigesca si de poporulu romanu, elu care sa ingritu si de jidovi, si se-lu scape de sclavia si tirania. Si, fiindu acestu-a unu lucru de mare urgentia si necesitate, me rogu, Dle imperate, ca se citesi acesta petitiune inaintea mea, ca nu cum-va se se perdia, séu se remana uitata. — Imperatulu rise cu hohotu la nevinovat'a rogaminte a tieranului; i luá apoi harthi'a d'in mana si ceti: „Pre indurate imperate! Patru dile de daca, a cinci-a dí la pescuitu, a siese-a cu domni la venatu, a siepte a e díu'a Domnului. Precumpenesce deci, pre indurate imperate, mai potemu noi ore platí si contributiune.“

— Dupa acesta imperatulu i promise, cá li va mai usura sortea si i va liberá de slavla. — Tieranulu, multumitu, voiesce se plece; imperatulu inse lu invita se mai remana in Vien'a pre spelele sale si se se odihnesca, inse elu nu voiesce; i ofere bani, elu nu primesce; in fine lu-intreba de nume si tieranulu i respunde, cá numele lui e Hor'i'a. Imperatulu i-spune cá nu va uitá acestu nume nice unadata si se bucura. cá are unu amicu si in Transilvani'a. — Hor'i'a se despartu, dicendu imperatului: „Nice se nu uitá numele unui omu, care ti detoresce multumila si care va documentá, cá a intiesu bine cuvintele tale cele nobile si frumose. Remani sanetosu; va veni tempulu candu vei mai aude de Hor'i'a!“

*(Jocudecuvinte.) Regale Prusiei si-ea primá ingrigirea cátra Bismark, cá resbelulu acestu-a lu va costá forte multu; cestu d'in urma inse i respunde, cá „pote nu-lu va costá mai multu de duoi „Napoleon i“ (d'ori), adeca betranulu si filu seu. — Glum'a e buna, inse vomu vedé pre Dlu Bismark, daca va mai poté glumi si dupa lupta.

*(Russi'a posedé) actualmente 566,400 pusce noue seu staformate. Comandele facute la manufacturele de arme ale statului si ale industriei private au fostu calculate astu felu, ca la tomn'a venitoria totu armamentul armatei rusesce se fia terminatu. Fabric'a de cartusie, stabilita in St. Petropole, aveá la 20 martiu trecutú confectionate 15,500,000 de cartusie; acesta fabrica confectioneaza 500,000 cartusie pre dí. „Rom.“

*(Anatem'a.) Legatii papali au afuristi in conciliu, inaintea episcopiloru presenti, pre toti scriitorii, diurnalisti, etc., cari au cutediatu se atace auctoritatea venerabile a conciliului ecumenicu d'in Rom'a si cari, prin scrierile si pamfletele lor, condamna infallibilitatea papei. Intre aceste scrieri, legatii papali numescu mai vertosu doue, aparute in limb'a franceza, aceste sunt: „Ceseintempla in conciliu?“ si „Ultim'a ora a Conciliului“, cari, intre cele-lalte scrieri de acesta natura, se distingu prin una mai mare desteritate a calumniei si desfrénarei. In fine, legatii papei dechiara de falsu si de calumniatoriu totu ce sa scrisu contra Santiei Sale Pap'a si contra conciliului ecumenicu. — Dieu, asié, ratiunea nu mai recunoase nebuliile, ca adeveruri, inzedaru se amarescu legatii papei. Pap'a inca este omu, conciliulu inca este compusu d'in omeni: omenii toti sunt peccatosi, fallibili, fragili, numai singuru Ddieu este infallibilu, numai alu este adeverulu. A díce: „Eu sum infallibilu“ insemna: „Eu sum Ddieu.“ Numai iesuitii, desbracati de ori-ce sentiu umanu, potú se sustiena una asemene tesa inielatoria si impertinente, care nu merita nece d'a fi refutata ci numai d'a fi dispretiuita de fia-care omu bine-cugetatoriu si bine-sentitoriu, cu unu adeveratu: Anathema sit!

*(Modulu de construire) in Americ'a este admirabilu, acolo in 12 ore e gata o casa cu 12 odái mari, tote mobilate. Besericele si casele pentru colonie le noue in Chicago se facu la fabrica si se trimitu de acolo in provincia. „Inf buc.“

*(Cum se poate?) Dlu Stratu, aginte alu Romaniei, luá a supra sa, in cestiunea candidaturii ispaniole, rolulu umilitoriu d'a se face curieru de cabinetu seu, romanesce, servitoriu alu principelui Leopoldu de Hohenzollern. Diurnalele franceze spunu adeca, cá Dlu Stratu a fostu insarcatu de a duce dela Düsseldorf la Parisu actulu de renunciatiune la candidatur'a Ispaniei. Ce idea pote avé dlu Stratu de represintarea statului romanu? Represintante alu Romaniei si servitoriu alu unei persone private! Cine a mai auditu de aceste? Daca guvernulu prusso-filu d'in Bucuresci va mai suferi numai unu momentu pre Dlu Stratu in postulu seu, apoi este siguru, cá simpatiele pentru Franci'a declarate unanimu de camer'a Romaniei, nu sunt decátu una masca invederata a Dlu Iepureanu. De altminta, trebae se ti-se suie sangele in capu, candu vedi, cá unu represintante alu Romaniei, uitandu-se de misiunea sa sublime, se face servitoriu, ba instrumentu vilu in man'a unei per-

sone private, fia acesta chiaru si unu principitiu prusescu. Séu dora insu-si dlu Carp, collegulu Dlu Iepureanu, a datu una missiune atátu de umilitori'a Dlu Stratu? Cu atátu mai reu. Vai de Roman'a si de romanii cu asié represintanti si guverne, cari nu posedu nece chiaru celu mai micu sentiemtu de demnitatea unui statu, unei natiumi! Unde amu ajunsu!

*(In consiliulu ministerialu de la 30 iul), la care au participatu si Fr. Deák si presiedintele camerei, Paulu Somsich, s'a discutatú modulu cum ar' trebui se se proceda la inchiaiarea sessiunelei presinte si la deschiderea sessiunelei a doua a camerei. Precum se aude, inchiaiarea e defipta pre 3 augustu (mercuri), éra joi, in 4. augustu, va urmá redeschiderea sessiunii celei noue. Indata dupa redeschiderea, camer'a va procede la alegerea a duoi vice-presiedinti, la a notariloru, comissiunei financiare, censo-riloru diuariului, comissiunei economice si la a delegatiunelei, ce'a ce ar' durá doue dile, asié cátu in 6. augustu se va poté prolongá. Deputatii croati au sositu mai toti aice. E verosimilu, cá pána la intrunirea delegatiuniloru nu se va tiené nece una siedintia, inse pre la midiu-loculu lui septemvre (daca senatulu imperialu se va conchiama si va poté procede pána atunci la alegerea delegatiunelei), Camer'a Ungariei se va intruni in una siedintia scurta, pentru ca ministrulu financiaru se-i pota presintá bugetulu pentru an. 1871, in urma carei se va amená pána la finea lui octomvre, candu apoi se va incepe adeverata sessiune.

Sciri electrice.

Parisu, 28. iul. Una proclamatiune a imperatului cátra armata renana, datata d'in Metz, 28. iul. díce: „Me punu in fruntea vostra, pentru ca se aperu onorea si pamentulu patriei. Voi veti combate un'a d'intre primele armate ale Europei, inse alte armate asemenea valore ca-si acesta, nu au resistatu bravurei voestre. Resbelulu va fi lungu si impreunatu cu greutate, inse incordárele perseverante ale soldatiloru d'in Africa, Crime'a, Chin'a, Itali'a si Mescu sunt nespusu de mari. Ori in care directiune vomu merge afara de confiniele nostre, pre-totindene vomu dá de urmele gloriose ale parintiloru nostri. De la rezultatele nostre depinde sortea libertáti si a civilizatiunelei.“

Parisu, 28. iul. Imperatulu a plecatu asta-di la armata, fiindu insocitu de principele imperialu si principele Napoleonu.

Berolinu, 28. iul. Se anuncia in modu oficialu, cá unu despartimentu francesu, constata-toriu d'in 3 companie si 80 cai, a innaintatu ieri demaneti'a de la Forbach spre Völklingen, atacandu una colona prusesca. Francesii fure respinsi cu una perdere le 1 oficieru si 8 fetiori, precandu d'intre prusi sa ranitu numai unu fetioru. (!)

Oderberg, 29. iul. Siepte clase de etate stáu degiá sub arme.

Berolinu, 29. iul. Pre aici se vorbesce, cá francesii voru intreprende una lovire mare cont'a litoralului nordicu. Ieri au plecatu la gurele fluviului Elb'a mai multe mí de lucratori de siantiuri. — Una flota pancerata de a Russeiei a sositu in marea resaritena (Ostsee), precum se afirma, pentru explorare.

Vien'a, 29. iul. „N. fr. Presse“ spune, cá descoperirile diuariului „Times“ au produsu in cercurile guvernamentali de aici una conversiune favoritaria Prusiei. — Negociáriile austro-italiane, la cari partecipa Turci'a si Angli'a, au de scopu a inchaiá una conventiune de integritate pentru durat'a resbelului. — Franci'a se nesuiesce a cascigá Itali'a pentru una aliantia activa.

Copenhag'a, 29. iul. Asta-di la media-di a trecutú pre la Skagen una flota francesca, constata-toriu d'in 7 nái pancerate si doue vapore mici.

Stoekholmu, 29. iul. In 27. l. c. s'au aflatu 12 nái pancerate francesi in Kattegat.

Vien'a, 29. iul. Unu telegramu d'in Rom'a alu „Pressei“ anuncia, cá armat'a papale se va pune pre pitioru de bataia. Civita-Vechia se va pune in stare de aperare si se voru face siantiuri la confiniele italiene.

Londra, 29. iul. „Morningpost“ respinge incriminatiunile ce „Nordd. Allg. Ztg“ le face Angliei, cá adeca sub mant'a neutralitáti ar' jocá unu jocu falsu si díce, cá limbagiulu acelu-a este una amenintiare directa contra Angliei.

Vien'a, 30. iul. Se vorbesce, cá aliantia ofensiva si defensiva austro-italiana este degiá fapta complinita. — „Tagespr.“ anuncia d'in Genu'a, cá flot'a italiana a parasitu asta-di Spezi'a. D'in Berlinu se anuncia, cá consululu prusianu se va reintoree la Florenti'a si va duce cabinetulu italianu una sommatiune. — „N. Fr. Pr.“ voiesce a sci, cá asta-di sa intemplatu la Rinu

lovirea cea mare a trupelor. — „N. Frmdbl.“
anuncia d'în Basel, că francesii au trecut Rin-
nulu pre la Breisach. — „Militärztg“ raporteza,
că se voru formă castre în Boemi'a și eventual-
minte în Moravi'a, sub comand'a lui Maroiciu
și Rammig. — „W. Ztg“ aduce urmatori'a nota:
In urm'a proclamarei infallibilitatii, regimulu a
decisu, a nu mai respectă concordatul. Impera-
tulu provocă pre ministrulu de culte prin unu
autografu, ca sè pregatesca proiectele de legi ne-
cesarier.

Vien'a. 30 iul. „N. Fr. Pr.“ afla d'în Be-
rolinu, că francesii au de cugetu a debarcă la
litoralulu mecklenburgicu, de ace'a prusii au tra-
misu acolo nna multime de lucratori pentru a face
siantieri și a gafî și mai multe tunuri pentru inar-
mare. Cu tote aceste, cu greu voru poté împedeca
debarcarea. — Lui „Wanderer“ i se relateza d'în
Constantinople, că Omeru-pasi'a va intră éra-si
in activitate și se voru asentá 140.000 redifi. —
Una faima circuleza, că în marea de ostu s'a in-
templatu una lovire insemnata.

Carlovitiu, 30. iul. Desbaterile congre-
sului nationalu serbescu a supr'a dotatiunei cleru-
lui se voru inchiaia asta-di. Congresulu va mai
desbate elaboratul relativu la adunâriile diecesane
și la senatulu scolasticu, va prepará representa-
tiunile respective și apoi se va améná pre tempu
mai indelungatu.

Basel, 30. iul. Conformu sciriloru private,
colonele francese sub comand'a lui Mac-Mahon și
a lui Bazaine înainteza mereu. Una lovire mai
mare se accepta asta-di.

Parisu, 30. iul. „Journal Offic.“ publica
urmatori'a scrisore a cont. Benedetti càtra ducele
de Grammont:

Tota lumea scie, că Bismark a invitatu pre
Franci'a, atâtu înainte câtu și dupa resbelulu d'în
1866, a împreună Belgi'a cu Franci'a, dreptu des-
daunare pentru estinderea Prusiei. Diplomat'ia eu-
ropena a sciutu acést'a. Guvernulu imperatului a
respinsu totu-de-un'a acést'a oferire. — Drouin de
Lhuys pote dá desluciri în acést'a privintia, cari
voru risipi și cea mai mica umbra de indoie. Pre
tempulu inchiaierii tractatului de pace d'în
Prag'a, Bismark, vedindu iritarea d'în Franci'a,
si-aretă de nou dorint'ia de a restabili equilibriulu
periclitatu prin cuceririle prusiane. Combinatiuni
diferite relative la integritatea stateloru Franci'a
și Germani'a devenira obiectulu mai multoru in-
treverbiri, în discursulu caroru a Bismark se ni-
sua a-si validá ideele sale personal. Cu ocaziu-
nea unei asemenea conversatiuni, spre a-mi poté dá
sema cu acuratetia despre combinatiunile sale, me
involi ca sè le insemnu pre chartia, dupa dictarea
lui Bismark. Atâtu form'a câtu și cürinsulu areta
chiaru, că eu m'am marginitu a reproduce numai
unu proiectu compusu și desvoltatu de elu. —
Bismark pastră acést'a compusetiune, cu scopu de
a-o aretá regelui. — Eu d'în parte-mi, raportai
guvernului francesu despre impartasirile facute. —
Imperatulu le respinse indata ce i venira la cuno-
scintia. — Scrisorea lui Benedetti adauge, că insu-
și regele Prusiei nu se para aplecatu a primí
bas'a acelor-u-a. D'în tempulu acestu-a n'am nai
schimbatu cu Bismark neci unu felu de idea în
privint'ia acést'a. Scopulu lui Bismark, prin publi-
carea acestui documentu, a fostu a seduce opiniu-
nea publica.

Vien'a, 31. iul. Diuarului „Fmdbl.“ i se
raporteza, că francesii bombardara a-l-alta-ieri cu
tunuri cetatea Saarbrücken; dirimara coperisiele
și sparsera fereștrele Belvederei, dar' nu omorira
nice nu vatemara pre nimene (!).

Londra, 21. iul. Gladstone dichiará la
banchetulu City, că Angli'a observa una neutra-
litate onesta, nu d'în egoismu, ci spre a localisá
resbelulu.

Petropolea, 31. iul. Unu ordinu impera-
tescu opresce pre suditi rusesci a intrá în
armatele poteriloru beligeranti.

Vien'a 1. augustu. Dupa una impartesire a
diuar. „Presse“ în Rheinfelden (una cetate mica
pre terenulu elvetianu în cantonulu Aargau) s'a
latítu faim'a, că francesii au trecut Rinulu în
pârtille acele și, dupa ce au batutu doue regimen-
te württembergiane, înainteza spre Freiburg în
Breisgrau.

Roma, 1. augustu. Franci'a a notificatu re-
tragerea totale a trupelor francese pre 10 au-
gustu. Cardinali fortieza pre pap'a a se retrage
pre insul'a Malt'a.

Vien'a, 1. aug. „Presse“ și „Tagespresse“
spunu, că Franci'a voiesce sè constringa pre Da-
ni'a, d'a parasí neutralitatea. Consululu francesu a
decliaratu, că flota d'în marea reseritena are tre-
buintia neconditiunata de dispunerea libera a supr'a
porturiloru danese. — Se accepta una debarcare a
francesileru la litoralulu Iütlandei. Stiulatiunea
poporului d'în Dani'a e amicabila Franciei.

Vien'a, 1. aug. Comandantii regiminteloru
au primitu ordinu d'a negá concedieri mai lungu.
Se scrie d'în Petropole diar. „Wanderer“ că în
marea reseritena (Ostsee) se accepta una flota
americana, spre a se împreună cu cea rusesca.

Bursa de Vien'a de la 1. augustu, 1870.

5% metall.	51.80	Londra	129.75
Imprum. nat.	59.90	Argintu	175.75
Sorti d'în 1860	85.—	Galbeni	6.9
Act. de banca	650.—	Napoleon'dor	10.73
Act. inst. cred.	213.75		

Respunsu. Dlui D. G. jude cerc. in Boiti'a: Pretulu
de abonamentu l'amu primitu. Vi s'a tramisu nrii 65-68
precum si cei urmatori; in casu daca nice pâna acum
nu i-ati primitu, binevoiti a ne incunosintia.

Proprietariu si editoriu **ALESANDRU ROMANU**

Redactoru respund. interim. **IONU POPUTIU.**

Feriti-ve de speculanti amagitori!

Intre multele anuciuri, mai alesu cele do orologie, sunt unele prea pompose si compuse cu intentiunea de a prinde in cursa pro locutiilor de la tiers (provinciali). Ori si cine dar intru interesulu seu propriu ferescu-se de a cumpra orologiele pentru cari venditoriulu nu pote da garantia di ajunsu. Orogielete cumperate de la mine se potu totdeauna si dupa placu au a mi-se returna, au a se schimba cu altele, una dovedu acést'a de cea mai esacta soliditate.

MINUNILE DILELORU NOSTRE

sunt orologiele preabine regulate, cari se vendu cu reversale de garantia; unelle se vendu, precum se pote vedé mai la valo, cu pretiuri forte mica, numai ca trecerea loru sè fa mai mare. Deci, niimene sè na scerpe ocaziunea binevenita de a se provédé cu unu esemene obiectu atâtu do trabainicosu pentru de cea care oia.

Pentru tote orologiele se garanteza.

1 orologie frumoasu cu capsula de bronzu si cadranulu emailatu	fl. 1.40
1 cu cadranulu de porcelana emailatu	fl. 1.60
1 cu sunaria (care bate)	fl. 2.90

Ori care d'în aceste, împreunatu cu desceptatore, 20 cr. mai multu.

1 orologie, formatu mare, frumoasu lucratu, în cadranu de porcelana	fl. 2.80 panna la fl. 3.20
1 acelu-a-si, preabinu onatu, cu desceptatore	fl. 5.90, 4.50
1 orologie cu pictura fina pre partea anteriore, cadrelu aurite seu cu gravure do acto elvetica, tote cu desceptatorulu, unulu	fl. 6, 7, 8
Orogielete de salone d'în bronzu cu recipientu si postamentu, unulu	fl. 2-3.60
1 orol. mare	fl. 3.20-4.50
1 orologie englezescu de caletoriu, cu descept. carelu nu te lasa a dormi, -- cu léca	fl. 6.
Orogie elvetica de pusunariu, bine regulate, cu garantia pre doi anni, form'a preafumosa, d'impr. cu catena de auru-nou	fl. 4.50

Orologie anglice de pusunariu

cu machina de nicolu seu de precisiune, garantia pre 5 anni, aceste sunt celle mai sigure orologie fabricate pana acum.

1 Cronometru cilindricu	fl. 9.50	2 Remontoriu (farm chianese)	fl. 10.50
1 auritu prin focu	fl. 10.50	1 do celle mai fine	fl. 14.—
2 ancora cu sticla de cristalu	fl. 11.—	1 ancora do celle mai nape, cu sticla do cristalu duplice, câtu se pote vedé constructiunea fara a se deschide oroginul	fl. 10.50
1 auritu	fl. 12.—	1 seera-si, ancora mai fina	fl. 12.50
1 cu capsula duplexe, savoneta	fl. 13.50	Orogie pentru domne, fine si elegante	fl. 12, 15, 18
1 acelu-a-si auritu	fl. 14.50		

Totu felulu de orologie vechie, si celle ce aici nu sunt insirate, se vendu mai estinu decatu ori unde aiurea. Unu orogielu de sare bine regulatu, cu **COMPASU**, în formatu de pusunariu, si dupa carele se potu regulá tote orologiele mecanice, costa numai **25 cr.** — Se afla de vendiare numai la subsemnatulu.

Tote marfurile cari nu voru conveni O. D. cumperatori au se voru reprimi au se voru schimbá cu altele, ceea ce dovedesco soliditatea cea mai esacta.

Ornamente estine pentru domne si domni

Ornamentele d'în metalu non (auru non) factu de piessu pre cele gessime pentru că aceste noue fabricatiuni neci în coloru neci în forma (fagon) nu cedu coloru genuine, apoi este do insemnatu că nu costa neci a patrí parte d'în pretulu ce se dá numai pentru form'a (fagonulu) coloru genuine, deci urmeza de sine că se pote mai adese ori cumpéra ceea ce este mai nou si mai modernu. Insu-si cunoscutoriulu pote fi amagitu cu acestoa, atâtu sunt de bine imitate.

Celle mai noue ornamente

dupa form'a cea mai moderna fabricate d'în auru non, carele pastreza coloru auria si prin urmare semena do minne cu ornamentele genuine, cu pietre imitate seu cu emailu dupa cum cere fagonulu.

 Brose (ace) fine 1 buc. 40, 60, 80 cr. fl. 1. presfine 1 . . . 1 fl. 50, 1.50, 2-2.50.	 Cercel, fini, 1 paroch. 50, 80 cr. fl. 1. presfine 1 . . . 1 fl. 50, 1.50, 2-2.50.
 Garniture intregu, ace, si cercel 80 cr. fl. 1.20, 1.60, presfine lucrate fl. 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.	 Bragiete, fine, 1 buc. 50, 60 cr. fl. 1. presfine fl. 1.50, 2, 3, 3.50.
 Coliere preafumose, 1 buc. 90 cr. fl. 1.20 panna 1.50.	 Medalione, fine, 20, 40, 60 cr. presfine 80 cr. fl. 1, 1.50.
 Inelle preafumose, cu osebite petre imitate, 1 buc. 30, 40, 50, 60, 85 cr. fl. 1.	 Catene de orologie pentru domni, scurte 50, 80 cr. fl. 1, 1.50, 2. Ace pentru domni 20, 40, 60, 80 cr.
 Bumbi la camecie 1 buc. 10, 15, 20, 30 cr.	 Bumbi la maneece 1 par. 20, 30, 40, 60, 80 cr.
 Garniture intregu, bumbi la camecie si maneece, 50, 80 cr. fl. 1, 1.50.	 1 legatura de ateratorie do orologie 60, 80 cr. fl. 1.
 Inelle de auru genuinu cu pietre fl. 1. 50 cr. 2 fl. 2 fl. 50 cr.	 Catene de argintu, de 13 probe, aurite prin focu, scurte, fl. 3.50, 4.
 Catene lunge la ghtu, totu de 13 pr. fl. 6, 7.	 Medalione de argintu, 13 pr. aurite în focu si emailate, fl. 2.50, 3.

Ornamente de ocieulu moderne

compuse d'în mai multi stili de ocieulu finn tociiti.

1 brosiu (ace) 40, 60, 80 cr. fl. 1, dte in argintu emprinsi fl. 1.50, 2, 3.	1 par. Cercel, 50, 60, 80 cr. fl. 1, dte in argintu cuprinsi, fl. 1.50, 2, 3, 5.0.
--	--

Ornamente fine de briliante.

Insu-si cunoscutoriulu pote fi amagitu prin aceste ornamente cuprinse în argintu, provédutu cu substratu auritu si cu acu, briliantele (diamanti) imitati sunt do cristalu de munte finu tociutu carelu nu perde vintu focu, sunt si alto imitatiuni do petre pretioase.

 1 brosiu fl. 4, 5, 6.	 1 par. Cercel fl. 4, 5, 6.
 1 par. bumbi de camecie fl. 2.50, 3.50, 4.50.	 1 inelle cu briliante d'în auru fl. 1.20, 1.50, 2, 3.
 1 cruce, inlime a se purta la ghtu fl. 2, 3, 4.	

Ornamente de doliu (gele)

negre, forma preafumosa si tienetorie, d'în sticla, letu, lava, si cornu de bibolu.

 1 brosiu (ace) 20, 30, 50, 80 cr. fl. 1.	 1 par. cercel 25, 35, 50, 80 cr. fl. 1.
 1 buc. bragiete, 30, 60, 80 cr. fl. 1.	 1 buc. colieru la gutu, 50, 80 cr. fl. 1.
 1 catena de orogielu, scurta, 25, 30, 60 cr.	 1 Catena la gutu, 30, 80 cr. fl. 1.
 1 bumbu de camecia, 4 cr.	 1 par. bumbi la maneece, 15, 20, 30, 40 cr.
 1 peptine, 20, 40, 60, 80 cr.	

Ornamente pururea mirositorie

d'în plante indice, cari pastredia pururea mirosulu naturalu si sunt formate dupa cea mai noua moda. Acesta ornamente sunt neajunse în elegancia si placute pentru mirosulu celu bunu. — Salonulu, în carele va intrá o donna ce porta acést'a garnitura, devine în cate-va minute profumatu.

 1 brosiu (ace) 80 cr. fl. 1, 1.20, 1.50.	 1 par. Cercel, 80 cr. fl. 1, 1.20, 1.50.
 1 bragiete, 50, 60, 80 cr. fl. 1, 1.50.	 1 coliera, 60, 80 cr. fl. 1, 1.50, 2, 2.50.
 1 catena de orogielu pentru domni, profumata, fl. 1.40.	

Mârfuri de argintu dupa façonulu celu mai nou

preafinu, de 13 pr. ou marc'a de aperare, de la oficiulu de i. r. de Vien'a

Numeri prin cumpatore cu redicta' de argintu vechiu cu profilu estinu mi-a fostu cu potint'a a poté vinda mârfuri de argintu genuinu cu petiurile urmatorie. — (Argintulu vechiu lu schimbam.)

1 duzuna cutite de mesa fl. 15.—	1 buc. pipernitia, grea, fl. 8.50	Luminari de mesa, cu parchia' a:
1 " furculitje fl. 15.—	1 " clesce do zaharu fl. 4.50	7" 8" 9" 10" 12" innaltu
1 " cutite de dessert fl. 10.50	1 " veriga pentru servietu fl. 4.—	fl. 19.50 28, 28, 34, 44,
1 " furculitje de dessert fl. 10.50	1 " saravitia, simpla fl. 3.—	
1 " lingure de mane, grele, fl. 68.—	1 " sar. piperu. (duplice) fl. 10.50	
1 " lingure ptru copil fl. 35.—	1 " pocalu pentru oca fl. 5.—	
1 " lingure de cafea, grele fl. 26.—	1 " pocalu pentru vinu fl. 18.—	
1 buc. fl. 18.—	1 " etageru de olein si oca fl. 30.—	
1 " lingura pentru legumi fl. 12.—	1 " corintia de pome si pane lucrare fl. 30.—	
1 " lingura pentru pesci fl. 12.—	1 " filigrana fl. 9.50	
1 " stracatore de ciau fl. 5.—	1 " luminare de mana fl. 30.—	
1 " piside pentru zaharu fl. 10.—		

Mârfurile insemnate mai susu cu pretiurile si calitatea numita sunt de vendiare numai în depusetoriulu subsemnatulu. Listele pretiuriloru pentru tote obiectele se dan gratuite. Va interesa pre ori si cine a avé unu esemplariu.

În monarci'a austriaca acesti artiele se afla de vendiare numai în depusetoriulu subsemnatulu (6-8,-14)

A. FRIEDMANN in Vienn'a, Praterstrasse Nr. 26.